

AR FOLGOAT

Lilien an Archet

Histor burzudus

SALAÜN AR FOLL

LEORDI LE GOAZIOU
MONTROULEZ HA KEMPER

AR FOLGOAT

Iliz kaer-meurbet, dantelezet holl, savet gant hon tud koz, breman 'z eus pemp kant vloaz, war bez Salaün ar Foll, en enor d'an Itron Varia.

Yann V. Duk a Vreiz, he madoberour brasa a stagas outi kalz leveou, a hanvas pevar Chaloni evid ober enni lidou kaer ha pedi 'vit Breiz hag ar Vretoned.

Tudchentil Bro-Leon, an Aotronez Rohan, Penmarc'h, Penc'hoat, Kernao, Kergoff, Karman pe Kervaon, ar C'hastel-Tremazan, etc. a roas d'ezhi profou bras.

An dud diwar-ar-meaz, ive, a roas ar pezo doa a wella, profou ha leveou: Anaout a reer hano meur a hini: Quiniou, Miorcec, Moal, Mescouez, Boulc'h, Mac'harit-Lannilis, etc.

Epad an Dispac'h vras, (1793) Iliz Folgoat, prenet gand eun den dizakr eus a Vrest, e hano Anquetil, a oa war-nes beza diskaret tamm ha tamm. Daouzek koueriad he dasprenaz hag a saveteas pezl labour dispar ar Vretoned koz.

O hanoioù: François Uguen, mestr-skol, Anne Le Gall, François Le Gall, Hervé Le Goff, Marie-Anne André, Guillaume Loaëc, Jean Arzur, Jean Toutous, Jean Gac, Yves Laot, holl eus ar bourk, Guillaume Kerbrat, eus Coatjunval, ha Gabriel Abjean, mear Plouzeniel. Henor d'ezo!

Pardon bras ar Folgoat a vez graet d'an 8 a viz gwengolo: kaera pardon 'zo e Leon, Kerne ha Treger!

Kaeroc'h c'hoaz, a lavar Folgodiz, eo miz maë. Neuze ar pardon a bad eur miz. Indulgansou bras a c'heller da c'hounid, an hevelep indulgansou a c'hounezzer en eur vont da bardona da Roum, pe da Loretta en Itali.

*Itron Varia ar Folgoat, petit evidomp.
Ave Maria! O Maria!*

○ COLLECTION BIJOU. ○

Tous droits de traduction, reproduction et imitation réservés.

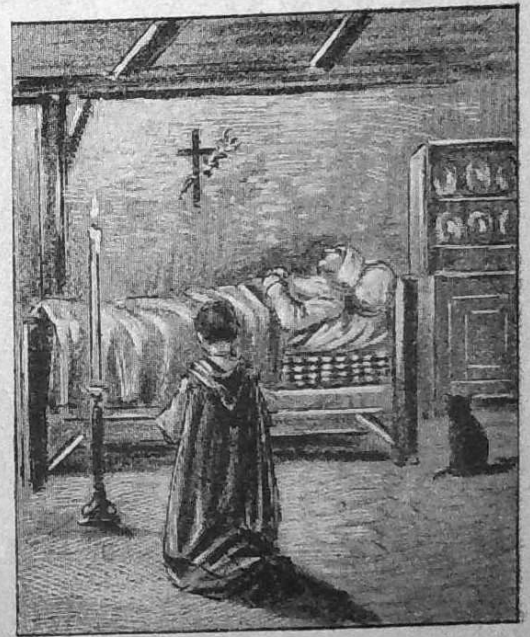
Er bloaz 1350, e oa brezel bras etre
Bleas ha Montfort; an eil hag eghile o
klask beza duk e Breiz.

D'ar mare-ze e veve, demdost da
Lesneven, eur paour quen diot da velet,
m'en doa an oll truez outhan.

Salaün oa he hano. Kasset d'ar skol yaouank flam, he spered oa ken ber, ma ne c'hellas morse deski nement daou c'her : *Ave Maria*.

Pa varvas he dud, Salaün ne ouie micher ebed, hag e rankas mont da glask he voued.

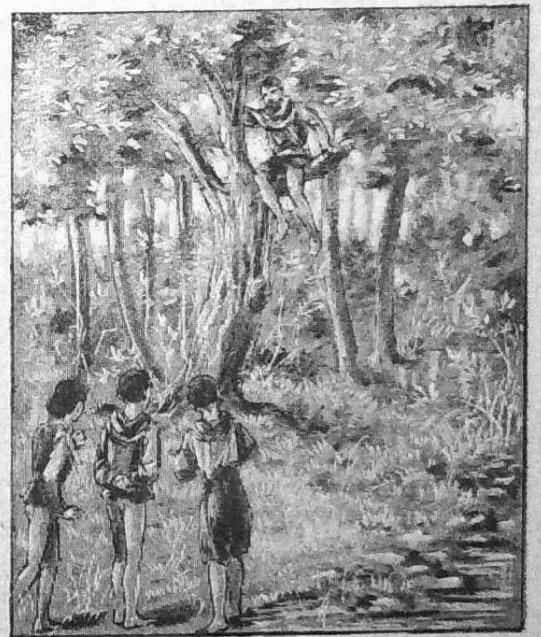
Dre ma ze, ar paour, keaz a bede
dalc'h mad. He beden a oue atao ar
memez hini : ne ouie lavaret nement
Ave Maria.

Pa deue an noz, ec'h en em denne en
eur c'hoat e parrez Guicquelle : He vele
oa an douar noaz, he di eur vezen dero
goz, e kichen eur feunteum.

An oll a anaveze Salaün. Kerkent a ma veze klevet e toull an or o kana Ave Maria, ar vestrez a rede d'an dorz da droc'ha dezan eun tam bara.

Ar vugale divar dro a zirede da velet ar vezen a vranselle varnhi Salaün, en eur gana. Hanvet oa gantho Salaün ar foll.

Ar verc'hez a gare ar paour keaz a
dremene he vuez o kana he meuleudi,
hag he zioualle diouz peb droug.

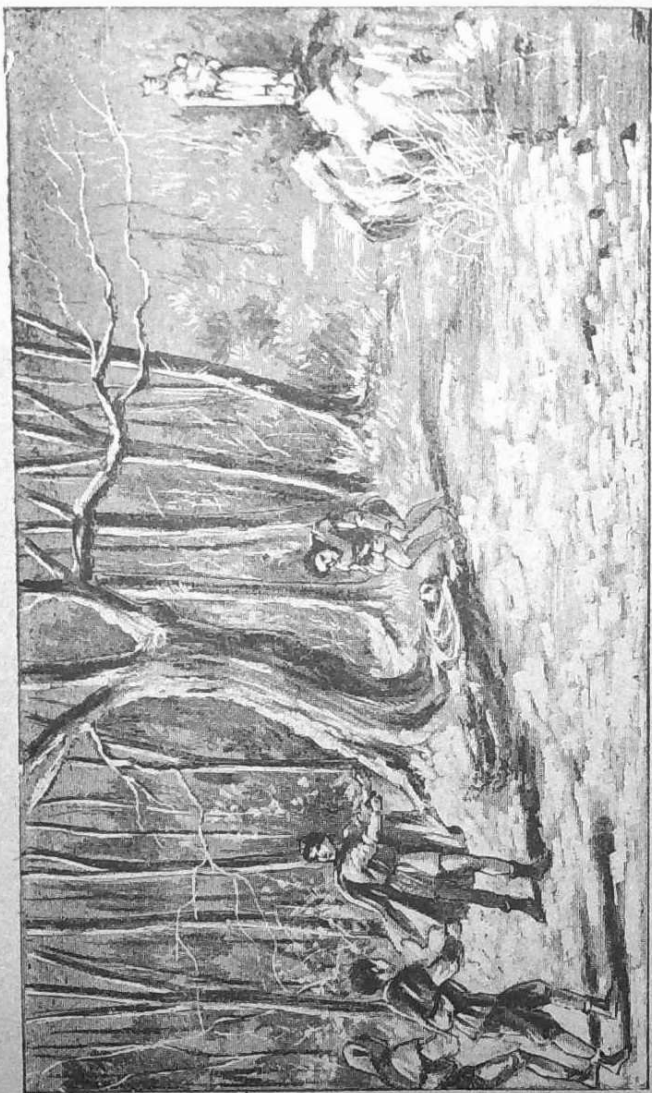
Eun dervez Salaün en em gavaz gant soudartet (page 12)

Eun dervez Salaün en em gavaz gant soudardet : meur a hini en e blas a vije bet spountet o klevet anezo o c'houlen ganta e pe du edo. Chom a reaz eur pennadik sebezet eb gouzout petra da respount.

Sklerijennet gant ar Verc'kez « ne m'aoun, eme Salaün, na gant Bleas na gant Montfort, me zo servicher da Vari. »
O klevet eun hevelep respount, ar zoudardet a zirollas da c'houarzin, hag hen lezas da vont gant he hent.

Ar paour keaz Salaün goude beza renet euer vuez ken kaled. ..(page 15).

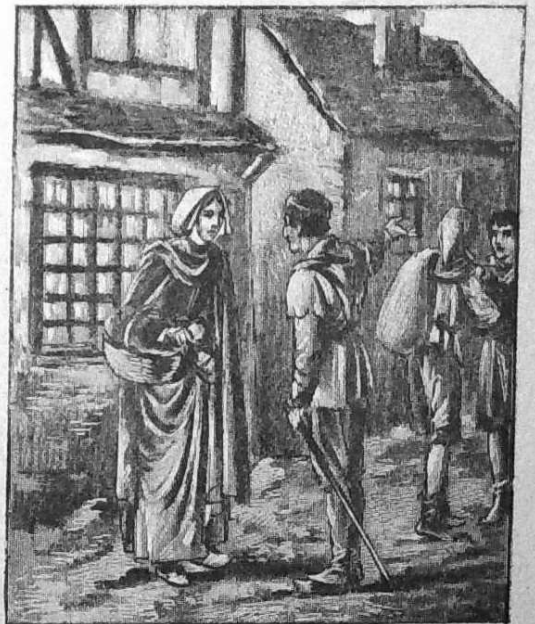

Ar paour keaz Salaün goude
beza renet euer vuez ken kaled
hed daou hugent vloas, oa kavet
maro didan ar vezen a ioa bet he
lochennick.

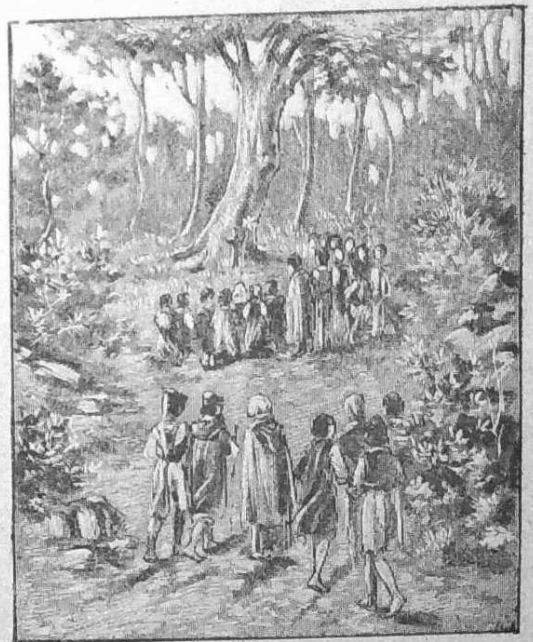
Ep kemer ganta nemeur a boan, an
amezeien a zebelias hag a anterras
anezha e leac'h m'edo maro.

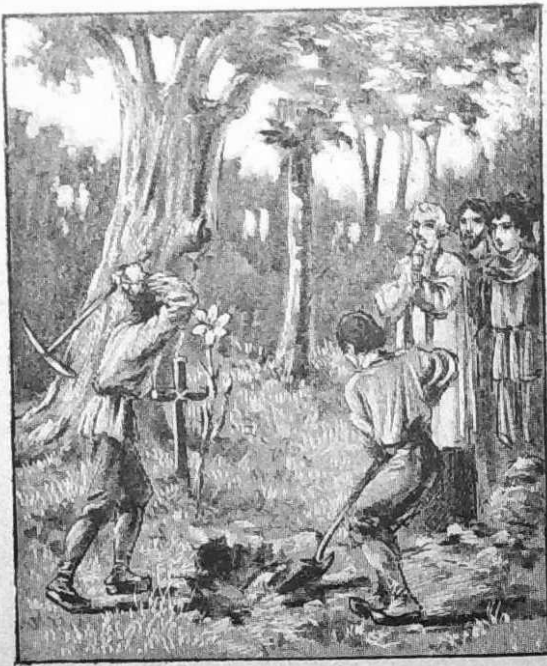
Eur pennad amzer da c'houde a redas
vardro Guicquelle eur c'helou souezus
meurbet. Kavet oa er c'hoat eul lilien
gaër hag a daole c'houez vad tro var
dro.

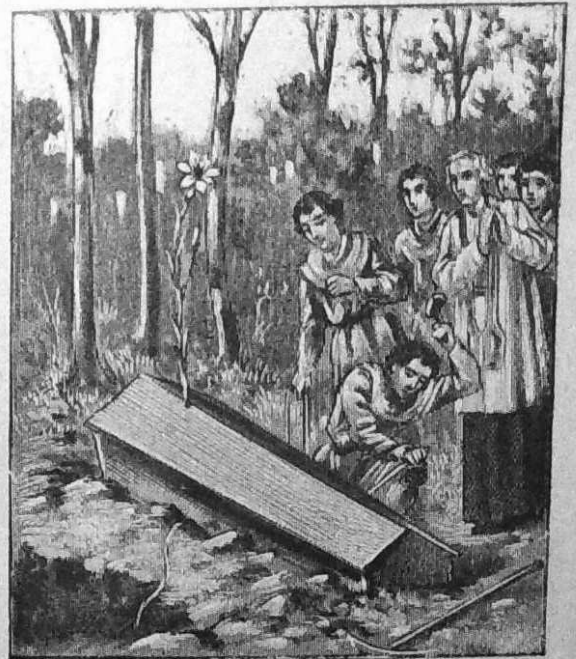
Ha var peb delien oa skrivet e lize-
rennou aour diou gomz : *Ave Maria*.

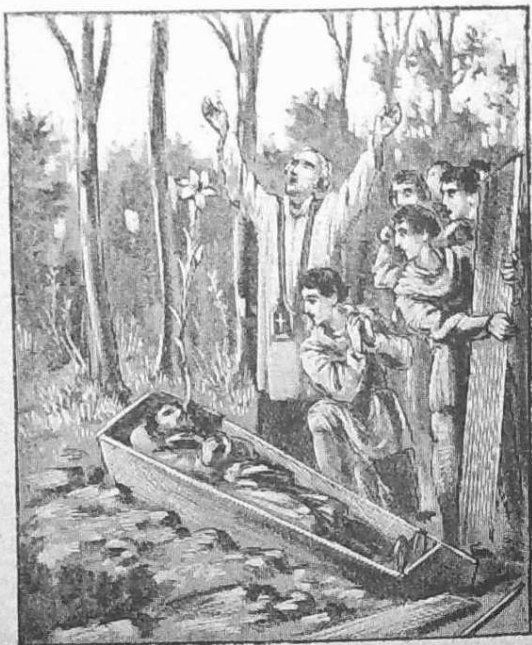
A bep tu e tiredas an dud da velet all
lilien, hag an oll a velas sklear e oa
savet ver bez Salaün.

Kemeret oa raktal ar bal ag an tranch evit digeri ar bez. E nebeut amzer oa dizoloët an archet, gant ar brassa evez.

Griziou al lilien burzudus a zeblante sevel euz an archet. Lamet oa ar golo. Korf ar paour keaz oa c'hoaz fresk beo.

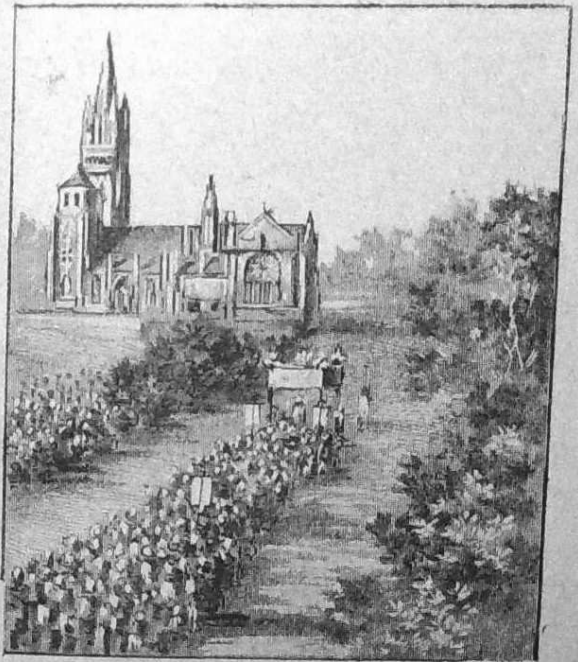
Al lilien burzudus a zave euz ginou
Salaün. He vuzellou oa hanter zigor evel
pa vije c'hoas e lavaret he beden muia
karet : *Ave Maria, Ave Maria.*

Eur mirakl, eme an oll; ha raktal en
em glevchont evit sevel el leac'h-ze eur
japel ag a vije hanvet : Itroun Varia
ar Folgoat, da lavaret eo ermitaj ar
foll.

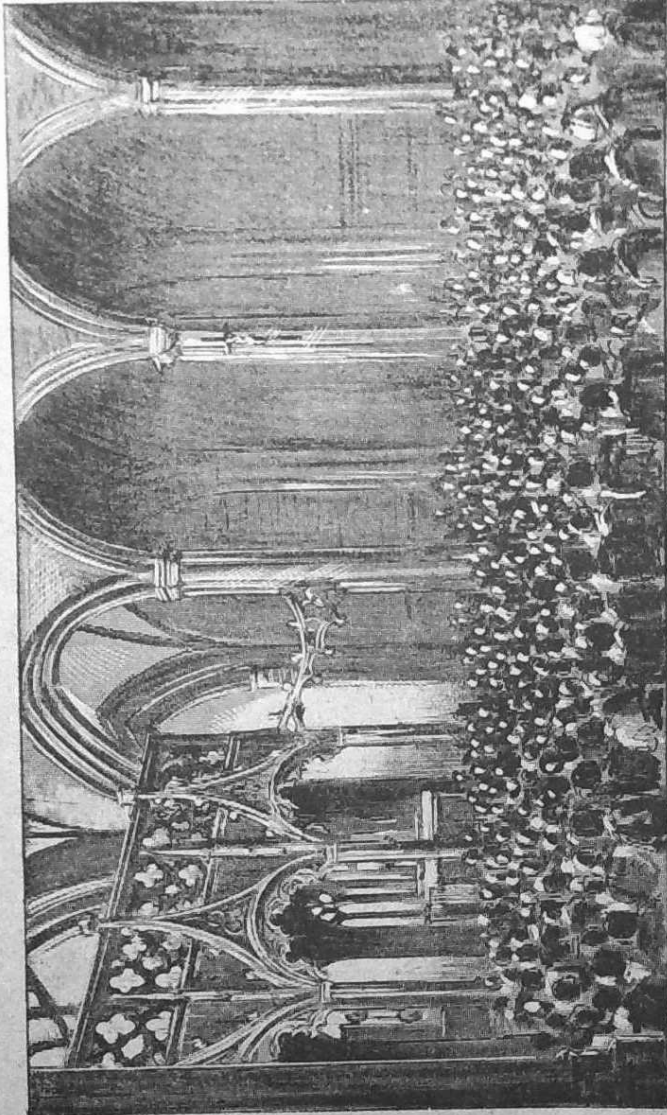

Echu oa ar brezel. Yan Montfort treac'h dhe enebour, a falvezas kemer e unan al loa vansoun, p'edo lakeat ar mean Kenta.

Er bloaz 1419, Alan, Eskob Leon a gonsakras ar japel deuet da veza eun ilis kaër ha-dantellezet.

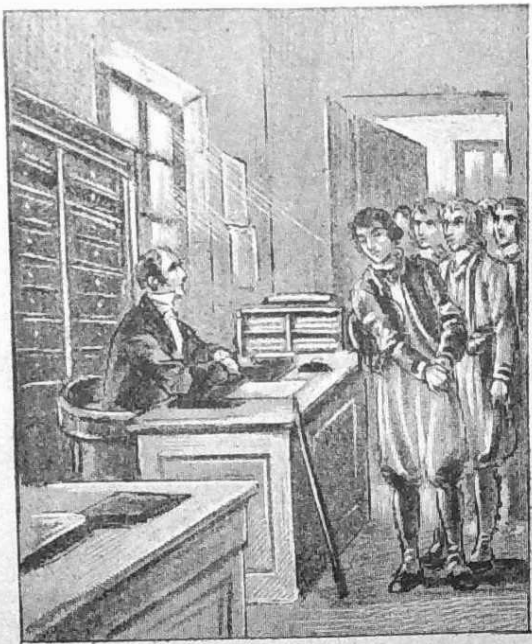
Joa e oa gant dukez Breiz hag gant an digentil pinvidikaat an ilis-ze An dud huel hag an dud habil a deue da bardona dezhi.

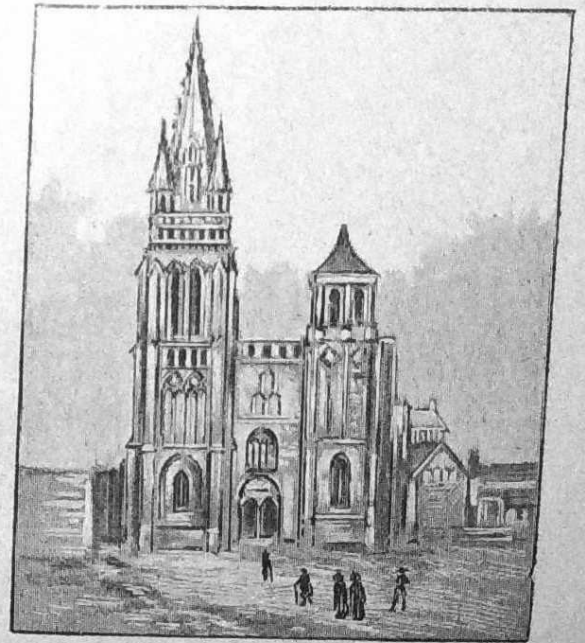
Joa e oa gant dukez Breiz hag gant an digentil pinvidikaat....(page 25)

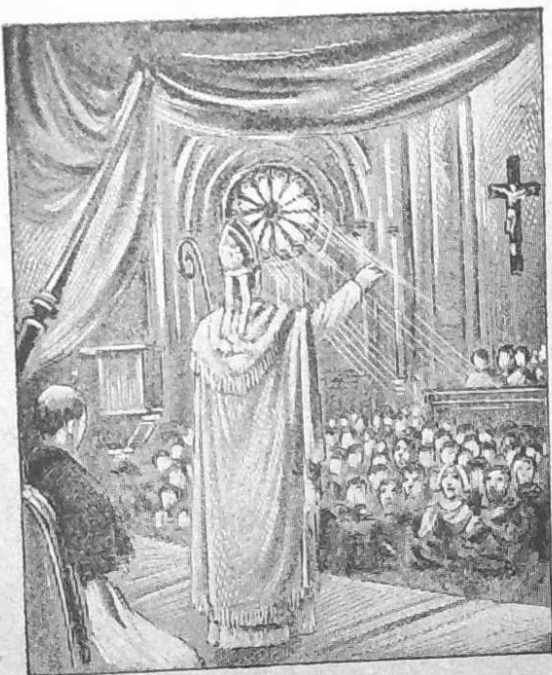
Ilis Folgoat n'eus bet meur a zarvoud :
devet e bet gant an tan goal, er bloaz
1708. Kempennet a nevez, e ze bet
adarre goall gasset epad ar Revolution.

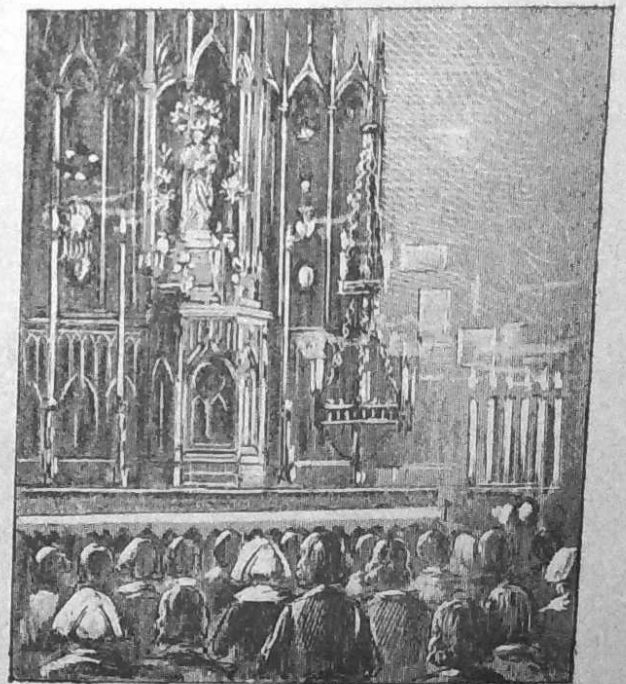
Prenet da c'houde gant daouzek labourer douar euz ar c'harter, an dud vad-ze a reaz an dilez anezhi da Wiquelle evit servichout da ilis parres.

Er bloaz 1888, Itroun Varia ar Folgoat a zo bet kurunet gant ar c'haëra lidou, dre aotre hon Tad Santel ar pab Leon XIII.

An aotrou Freppel, Eskob Angers, en eur brezegen gaër, ha dirag eun niver bras a dud, diredet euz pevar c'horn Breiz, a rentas meuleudi d'ar paour keaz innoçant.

Hag hirio Breiz a bez, o sonjal e lilien an archet, a lavar varlerc'h an den eürus Salaün ; *Ave Maria, Ave Maria!*

BROCHURES

DÉJA

PARUES

DANS
LA COLLECTION
BIJOU

1. — *La Jalousie d'un frère.*
2. — *Le Fils du muet d'Aïn-Karim.*
3. — *Famille modèle.*
4. — *Le Pêcheur d'hommes.*
5. — *L'homme volant.*
6. — *Le Chemin de Damas.*
7. — *Le Père des malheureux.*
8. — *Le Faiseur de miracles.*
9. — *Une Vie de missionnaire.*
10. — *Un homme sans fiel.*
11. — *Un bon maître d'École.*
12. — *L'apôtre du XVIIIe siècle.*
13. — *Mademoiselle.*
14. — *Un Petit Sou, S. V. P. !*
15. — *Le Petit mousse Génois.*
16. — *Un Aveugle admirable.*
17. — *Un missionnaire de 10 ans*
18. — *Premiers communians.*
19. — *La Gloire de Lourdes.*
20. — *La Médaille miraculeuse.*
21. — *L'année sainte.*
22. — *Les gloires du Sacré-Cœur.*
23. — *La Fleur du Cercueil.*
24. — *Poison mortel (Alcoolisme).*

Tous droits réservés — Propriété des Éditeurs.

Paris. — Imp. Vve ALBOUY

BRETONED

Bretoned, mont a rit d'an Oferen, mat a rit, met gwelloc'h a rafec'h c'hoaz ma karfec'h *heuilh* an Oferen. Kalz tud a vez gwelet en iliz ha n'emaint eno nemet a gorf, o spered a zo pell ac'hano o redet bro, pe o prederia gant traou ar bed. N'eo ket evelse, sklear eo, e tlefe eur c'hristen mat beza en oferen.

Pa lavar ar beleg an oferen n'hen lavar ket hepken en e hano e-unan, pedi a ra en hano kement hini a zo en iliz. Ar beleg en oferen ne lavar morse, « *ME ho ped, o va Doue* », met ato e lavar: « *NI o ped, o va Doue* ». Piou « *NI* » ? Kement hini a zo en iliz d'ar mare ma vez oc'h oferenna. Evit ober mat eia, e ve *red* da gement den ' zo en iliz lavarret ive ar pedennou a lavar ar beleg: surroc'h e ve ar pedennou-ze da veza klevet ha selaouet gant Doue.

Eun dra sklear evid an holl eo hag eun dra eas awalc'h ive da gement hini a c'hour lenn. Leoriou-oferen a vez kavet da brena a vil-vern, re c'halleg dreist-holl, a bep liou hag a bep ment, ha marc'had-mat ouspen: traou kaer da welet, traou goullo peurdiessa. Ma fell deoc'h kaout *eur gwir leor-oferen*, n'eus nemet unan: kemerit: *Leor nevez an oferen hag ar gousperou, e latin hag e brezoneg gret gant an aot. Uguen.*

Dek mil a zo bet gwerzet er bloaz tremenet, na jome mui anezan. Ema breman an eil voulladen o tont a zindan ar wask. Kaereat ha kresket eo bet c'hoaz. Eun dudi eo e welet, eun dudi e ienn. Ennan hag ennan HEPKEN e kafec'h an HOLL bedennou a lavar ar beleg en oferen, azaleg traon an aoter beteg an « *Ite missa est* ».

En 950 pajen ' zo ennan, orsperen pedennou an oferen, kaout a reoc'h kant tra all mat ha red da bep gwir gristen da anaout.

Setu ama eun diverra eus tolen al leor: *Oferen ha gousperou, evit holl zuliou ha goueliou ar bloaz, — Buez eur c'hals eus sent Breiz. — Ar bloaz kristen: el loden-ze ez eus eur bern kenteliou war gement a zell eus lidou an iliz — dilhad oferen, kuzuliou evit lenn ha kana al latin, — penoz kovez mat, — penoz kommu-
*nia. Ar Gredo, Gloria, Kyrie, gant an toniou merket e « brenn-ed-du ». Ar zakramanchou: eur gentel verr war bep sakramant. Hent ar Groaz, Rosera, Peden evit troni ar Galon Zakr, devosionou ha pedennou gant induljansou... ha kant tra all talvoudek da anaout, re hir o niveri aman...**

Kemerit Leor nevez an oferen, c'hui gavo an oferen kaeroc'h, an amzer a dremenec'h en iliz berroc'h : c'hui anavezo ho relijion guelloc'h...